

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА**

Факультет спеціальної та інклюзивної освіти

«Затверджено»

На засіданні Приймальної комісії
НПУ імені М. П. Драгоманова
Протокол № 3 від «07» лютого 2020р.
Голова Приймальної комісії
_____/Андрущенко В. П.

підпис

ПІБ

«Рекомендовано»

Вченою радою факультету

Протокол № 6 від «29» січня 2020р.
Голова Вченої ради
_____/Шеремет М. К.

підпис

ПІБ

**Програма вступного фахового випробування
для громадян України, іноземних громадян та осіб без громадянства,
при вступі на навчання для здобуття ступеня магістра
на базі здобутого ступеня бакалавра/магістра/освітньо-кваліфікаційного рівня
спеціаліста**

галузь знань _____ 01 Освіта/Педагогіка

(шифр, назва)

спеціальність _016 Спеціальна освіта. 016.03 Ортопедагогіка

(шифр, назва)

освітні програми:

1. денна форма навчання, термін навчання - 1 рік 9 місяців
назва освітньої програми: **«Діагностико-консультативна ортопедагогіка»**
2. денна та заочна форма навчання, термін навчання - 1 рік 4 місяці
назва освітньої програми: **«Ортопедагогіка та реабілітування»**
3. заочна форма навчання, термін навчання - 1 рік 10 місяців
назва освітньої програми: **«Ортопедагогіка та інклюзивне навчання»**

(назва)

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ (СПІВБЕСІДИ)

Фахове випробування (співбесіда) з «Теорії та спеціальних методик навчання і виховання дітей дошкільного та шкільного віку з порушеннями функцій опорно-рухового апарату» проводиться при вступі на освітньо-кваліфікаційний рівень «Магістр» після завершення навчання на освітньо-кваліфікаційному рівні «Бакалавр» з метою встановлення фактичного рівня компетентностей майбутніх фахівця та його відповідності вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики.

Сучасна підготовка фахівця – корекційного педагога (ортопедагога) вимагає гуманістичної спрямованості змісту освіти, формування високих моральних цінностей, створення відповідних умов для оволодіння майбутнім педагогом загальними, спеціальними методиками та сучасними технологіями розвитку, навчання, виховання дітей з порушеннями опорно-рухового функцій апарату та комбінованими порушеннями розвитку. Майбутній фахівець має оволодіти методикою організації індивідуальних і групових форм корекційно-виховної та реабілітаційної роботи з метою побудови виховного процесу в умовах різних типів закладів освіти (спеціальні заклади освіти, заклади загальної середньої освіти з інклюзивною формою навчання, навчально-реабілітаційні центри, центри реабілітації) у взаємодії з сімейним вихованням.

Майбутній фахівець у своїй діяльності повинен виходити зі значущості обраної професії, з сучасних вимог до навчання, виховання, інтеграції та соціалізації в суспільному оточенні дітей з психофізичними порушеннями розвитку. Професійно–педагогічна підготовленість включає: формування високих моральних якостей; організаційних і мобілізаційних здібностей; професійної працездатності, допитливості, здібності до творчої діяльності, професійного оволодіння уміннями та навичками планування навчально-виховних заходів, суспільно-корисної діяльності, роботи з батьками вихованця.

Програма фахового випробування (співбесіди) ставить за мету забезпечити єдність вимог щодо змісту та критеріїв оцінювання знань і практичних умінь студентів, узагальнити та систематизувати їхні знання з

вивчених навчальних курсів, удосконалити практичні уміння та навички навчальної, розвивальної та виховної роботи з дітьми із порушеннями функцій опорно-рухового апарату, церебральним паралічем та комбінованими порушеннями розвитку.

Основними завданнями програми є окреслення найважливіших проблем з теорії і практики та спеціальних методик навчання і виховання дітей із порушеннями функцій опорно-рухового апарату, зокрема дитячий церебральний параліч; розширення та уточнення основних сучасних понять теорії та практики, систематизація знань, які були висвітлені в курсах психолого-педагогічного циклу (з педагогіки, психології, спеціальної психології, ортопедагогіки, андрагогіки та професійного реабілітування, основ педагогічної майстерності тощо); розкриття взаємозв'язку діяльності педагога і вихованців; ознайомлення зі змістом та методами психолого-педагогічного впливу на особистість дитини та колектив учнів, із методикою формування компетентності батьків дітей з порушеннями функцій опорно-рухового апарату.

Програма фахового випробування (співбесіди) у комплексі з такими навчальними дисциплінами: «Ортопедагогіка», «Ортопсихологія», «Спеціальна методика дошкільного виховання», «Спеціальна методика математики з основами математики», «Спеціальна методика української мови», «Спеціальна методика викладання предметних дисциплін», «Спеціальна методика фізичної реабілітації та адаптивного фізичного виховання», «Педагогіка інклюзивної освіти», «Спецметодика предметно-практичної діяльності та трудового навчання», «Спецметодика Монтесорі-терапії» відповідно до навчального плану освітнього рівня «Бакалавр».

Мета фахового вступного випробування – перевірка рівня теоретичної та практичної підготовки абітурієнтів на базі здобутого ступеня бакалавра, магістра, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста.

Абітурієнт повинен знати:

- основи психолого-педагогічних, медичних, медико-біологічних, загальноосвітніх і соціальних дисциплін, шляхи їх впровадження у корекційно-виховний процес спеціальних загальноосвітніх закладів;

- загальні та спеціальні методики корекційно-виховного процесу, соціально-трудової адаптації та реабілітації учнів з порушеннями функцій опорно-рухового апарату та комбінованими порушеннями розвитку;

- психофізіологічні особливості учнів, основи комплексного підходу до організації та проведення виховних заходів, вивчення особистості та її корекції;

- сучасні психолого-педагогічні методи та принципи вивчення індивідуальних, психофізичних властивостей особистості учня, його нервової системи, придатності до тієї чи іншої майбутньої професії;

- особливості організації підготовки учнів з порушеннями психофізичного розвитку до самостійної життєдіяльності, шляхи реалізації принципів навчання та виховання, наукові основи сучасного виробництва і технологій, вимоги до сучасного обладнання, застосування різних пристроїв, засобів їх використання, здійснення профорієнтаційної роботи до вибору сучасних професій.

Абітурієнт повинен уміти:

- реалізовувати свої знання у навчально-виховному та корекційно-реабілітаційному процесах закладів освіти з врахуванням індивідуальних і психофізичних можливостей дітей з психофізичними порушеннями розвитку, прищеплювати навички до самостійного виконання поставлених завдань, здійснювати індивідуальний і диференційований підхід у процесі виховання дітей з порушеннями функцій опорно-рухового апарату та комбінованими порушеннями розвитку;

- володіти прийомами активізації уваги учнів, реалізовувати вимоги охоронного та санітарно-гігієнічного режиму, знімати втому та забезпечувати працездатність;

- уміти професійно організовувати, планувати, вести корекційно-реабілітаційний та навчально-виховний процеси, формувати відповідні навички та уміння працювати, ознайомлювати дітей з сучасними професіями, оцінювати трудові завдання учнів, здійснювати профілактику травматизму та виникнення вторинних порушень в процесі навчання;

- використовувати різнобічні методи і форми виховання, диференціювати їх, вибрати оптимальні умови їх виконання, сприяти розвитку технічної творчості учнів, організовувати позаурочну роботу, раціонально використовувати різного роду матеріали, наочні посібники, обчислювальну техніку, самостійно виготовляти наочні посібники, індивідуальні картки-завдання з урахуванням індивідуальних можливостей учнів, проводити профорієнтаційну роботу, застосовувати найбільш ефективні науково обгрунтовані методи діагностики, прогнозувати виховні можливості учнів з порушеннями опорно-рухового апарату та комбінованими порушеннями розвитку;

- майстерно володіти вміннями та навичками навчально-виховного процесу, планувати послідовність його впровадження, встановлювати різнобічні взаємозалежності, використовувати сучасний педагогічний досвід у сфері корекції осіб з комбінованими порушеннями розвитку, орієнтуватись у його впровадженні, здійснювати методичну та науково-дослідну роботу.

Програма визначає перелік тем, список основної і додаткової літератури, критерії оцінювання знань абітурієнтів під час вступу на навчання для здобуття ступеня магістра за спеціальністю 016 Спеціальна освіта. 016.03 Ортопедагогіка.

2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТА НА ВСТУПНОМУ ФАХОВОМУ ВИПРОБУВАННІ (ТІЛЬКИ ДЛЯ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ)

За шкалою університету	Визначення	Характеристика відповідей абітурієнта
0-99 бали	Низький	Абітурієнт не усвідомлює змісту питання білету, тому його відповідь не має безпосереднього відношення до поставленого питання. Наявна повна відсутність уміння міркувати.
100-139 балів	Задовільний	Відповіді на питання білету носять фрагментарний характер, характеризуються відтворенням знань на рівні запам'ятовування. Абітурієнт поверхово володіє умінням міркувати, його відповіді

		супроводжуються другорядними міркуваннями, які інколи не мають безпосереднього відношення до змісту запитання.
140- 169 балів	Достатній	У відповідях на питання білету допускаються деякі неточності або помилки непринципового характеру. Абітурієнт демонструє розуміння навчального матеріалу на рівні аналізу властивостей. Помітне прагнення абітурієнта логічно розмірковувати при відповіді на питання білета.
170-200 балів	Високий	Абітурієнт дає повну і розгорнуту відповідь на питання білету. Його відповіді свідчать про розуміння навчального матеріалу на рівні аналізу закономірностей, характеризуються логічністю і послідовністю суджень, без включення випадкових і випадання істотних з них.

Якщо абітурієнт під час вступного випробування з конкурсного предмету набрав від 0-99 балів, то дана кількість балів вважається не достатньою для допуску в участі у конкурсному відборі до НПУ імені М. П. Драгоманова.

Оцінювання рівня знань абітурієнтів проводиться кожним із членів предметної комісії окремо, відповідно до критеріїв оцінювання. Загальний бал оцінювання рівня знань абітурієнта виводиться за результатами обговорення членами комісії особистих оцінок відповідей абітурієнтів. Бали (оцінки) вступного фахового випробування виголошуються головою предметної комісії усім абітурієнтам, хто приймав участь у випробуванні після закінчення іспиту.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ СПІВБЕСІДИ

Фахова комісія аналізує результати співбесіди методом експертної оцінки й колегіально приймає рішення: про «рекомендовано до зарахування» або «не рекомендовано до зарахування», з урахуванням співбесіди з мови (української, російської).

4. ЗМІСТ ПРОГРАМИ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ (СПВБЕСІДИ)

4.1. Загальні основи навчально-виховної роботи у спеціальних закладах освіти, закладах з інклюзивною формою навчання та центрах реабілітації.

4.1.1. Актуальні проблеми навчання та виховання дітей з порушеннями функцій опорно-рухового апарату й церебральним паралічем:

- навчання та виховання підростаючого покоління з порушеннями психофізичного розвитку, його особливості в сучасних освітніх умовах;
- структура процесів навчання, виховання, реабілітування;
- закономірності процесів навчання, виховання, реабілітування;
- специфіка процесів навчання, виховання, реабілітування;
- етапи процесів навчання, виховання, реабілітування.

4.1.2. Сучасні навчально-виховні системи та технології:

- навчально-виховна та корекційно-реабілітаційна система спеціального закладу освіти та установ, що надають освітні послуги на підставі індивідуальної програми розвитку;
- характерні риси навчально-виховної та корекційно-реабілітаційної систем;
- компоненти навчально-виховної та корекційно-реабілітаційної систем;
- планування роботи фахівця з урахуванням типу закладу, що надає освітні та/або реабілітаційні послуги.

4.1.3. Система закладів освіти та реабілітування для дітей з порушеннями функцій опорно-рухового апарату в Україні:

- принципи побудови системи закладів освіти та реабілітування;
- диференційована система закладів освіти та надання реабілітаційних послуг;

- загальноосвітня школа, як основний тип закладів навчання для дітей з порушеннями функцій опорно-рухового апарату;
- система спеціальних закладів освіти, навчально-реабілітаційних центрів, інклюзивно-ресурсних центрів, спеціальних та інклюзивних класів.

4.1.4. Організація корекційно-виховної та навчальної роботи у спеціальному дошкільному закладі та інклюзивній групі закладу освіти:

- роль дошкільного та шкільного виховання, навчання в процесі формування особистості дитини з порушеннями функцій опорно-рухового апарату;
- організація роботи спеціального закладу для дітей з порушеннями функцій опорно-рухового апарату (заклади дошкільної освіти та заклади загальної середньої освіти);
- забезпечення наступності у корекційно-виховній та розвитковій роботі спеціального дошкільного закладу та школи;
- особливості проведення профорієнтаційної роботи в спеціальних закладах освіти.

4.1.5. Зміст виховного процесу:

- трудове виховання;
- моральне виховання;
- оздоровлення та фізичне виховання;
- статеве виховання;
- патріотичне виховання;
- естетичне виховання;
- екологічне виховання;
- національне виховання.

4.1.6. Позакласна робота у закладах освіти:

- завдання позакласної роботи;

- форми організації позакласної корекційно-виховної роботи (масові, групові, індивідуальні);
- особливості гурткової роботи;
- вимоги до організації самопідготовки;
- типи домашніх завдань;
- структура самопідготовки та форми її організації;
- режим дня та вимоги до його дотримання;
- бесіда та її значення для загального розвитку дитини;
- особливості ігрової діяльності дітей з порушеннями функцій опорно-рухового апарату;
- екскурсії та вимоги до її проведення;
- позакласне читання в позаурочний час;
- особливості проведення свят.

4.1.7. Принципи та основні методи корекційно–реабілітаційної роботи в спеціальних загальноосвітніх закладах:

- принцип комплексного підходу;
- принцип гуманізації виховання;
- принцип зв'язку виховання з життям;
- принцип урахування психофізичних особливостей і можливостей дитини з порушеннями функцій опорно-рухового апарату;
- принцип доступності;
- принцип виховання у праці;
- принцип виховання в колективі;
- принцип єдності вимог до виховання;
- принцип демократизації виховання;
- принцип національного виховання;
- принцип спілкування у корекційно-виховній діяльності;
- принцип систематичності, послідовності та безперервності виховання;
- принцип цілісного підходу до виховання;

- методи виховання: формування моральних знань (розповідь, пояснення, переконання, бесіда); формування досвіду суспільних стосунків і навичок моральної поведінки (вправи, привчання, рольова гра і доручення), формування пізнавальної активності (розповідь, пояснення, бесіда), організація діяльності, формування поведінки (вправи, доручення); - методи стимулювання (змагання, заохочення, покарання).

4.1.8. Духовність у вихованні дітей з порушеннями функцій опорно-рухового апарату:

- взаємозв'язок духовної та релігійної культури;
- визначення духовності;
- постійне духовне збагачення і зростання дитини з церебральним паралічем, комбінованими порушеннями розвитку в процесі її виховання і самовиховання.

4.1.9. Особистість і колектив:

- роль колективу у вихованні учнів з порушеннями функцій опорно-рухового апарату;
- методи виховання колективу в закладі освіти, навчально-реабілітаційному центрі.

4.1.10. Взаємодія школи та сім'ї у вихованні дитини з порушеннями функцій опорно-рухового апарату:

- соціально - педагогічне значення співпраці батьків і педагогів у процесі виховання та навчання дітей з порушеннями функцій опорно-рухового апарату та комбінованими порушеннями розвитку;
- модель педагогічної взаємодії фахівців і батьків;
- форми співробітництва батьків і педагогів.

5. Для пільгових категорій осіб, яким надано право складати вступні випробування (особи, що потребують особливих умов складання випробувань) в НПУ імені М. П. Драгоманова за рішенням Приймальної комісії створюються особливі умови для проходження вступних випробувань.

5. СТРУКТУРА БІЛЕТУ ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ (СПІВБЕСІДИ)

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М.П.ДРАГОМАНОВА

Факультет спеціальної та інклюзивної освіти

Ступінь : «Магістр»

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Вступне фахове

Спеціальність: 016 Спеціальна освіта

випробування

016.03 Ортопедагогіка

Освітня програма: Діагностико-консультативна ортопедагогіка

Ортопедагогіка та реабілітування

Ортопедагогіка та інклюзивне навчання

На базі ступеня: «Бакалавр», «Магістр», освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ №1

1. Наступність у корекційно-виховній та реабілітаційній роботі спеціального дошкільного закладу та школи.
2. Розкрити особливості адаптивної фізичної культури для учнів з порушеннями функцій опорно-рухового апарату.
3. Скласти орієнтований план проведення екскурсії на природу учнів спеціальної загальноосвітньої школи.

Затверджено на засіданні Приймальної комісії НПУ ім. М. П. Драгоманова

Протокол № 3 від «07» лютого 2020р

Голова фахової комісії _____ / *Шеремет Марія Купріянівна* /
Підпис Прізвище, ім'я, по-батькові

6. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами, Тези доповідей / Ред. С.С.Самойлова, А.А.Урбан. – К., Університет "Україна", 2003.
2. Богуш А, Гавриш Т., Котик Т. Методика організації художньо-мовленнєвої діяльності дітей у дошкільних навчальних закладах. – К.: Видавничий Дім "Слово", 2006.
3. Бондар В.І., Синьов В.М., Тищенко В.В. Освіта дітей з особливостями психофізичного розвитку в Європі, Росії та Україні: порівняльний аналіз // Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету ім. І.Огієнка. – Кам'янець-Подільський, 2012. – С. 15-22.

4. Бондар В.І., Синьов В.М., Тищенко В.В. Чи приживеться північноамериканська модель інклюзії в Україні // Рідна школа. –2012. – №8-9. – С.20-27.
5. Виговська, О. І. Творча педагогічна діяльність : теоретичний матеріал для лекції "Творча педагогічна діяльність" з курсу "Основи педагогічної творчості вчителя". – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 1997.
6. Вихованець Б.О., Глоба О.П. Сучасні технології забезпечення охоронно-педагогічного режиму в умовах інклюзивної освіти Перший конгрес Всеукраїнської психосоматичної асоціації з міжнародною участю «Психосоматична медицина ХХІ століття: реалії та перспективи»,2018
7. Вільчковський Е.С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: Навч. посібник. –Львів. ВНТЛ 1998.
 - а. Вільчковський Е.С., Курок О.І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: Навч. посібник для студ. дошк. фак. пед. навч. закладів.-2-ге вид., перероб. та доп. – Суми: Університетська книга, 2004.
8. Гаврилов О.В., Глоба О.П., Липа В.О. Прикладна корекційна психопедагогіка. Навчальний посібник. / Кам'янець-Подільський, ТОВ «Друк-Сервіс», 2014. – 591 с
9. Глоба О.П. Деякі питання щодо реалізації програми ранньої соціальної реабілітації дітей – інвалідів. Наука. Здоров'я. Безпека. Реабілітація.: зб. наук. праць Другої Міжнародної наук.-метод. конф. – Луганськ: Альма-матер,2004.
10. Глоба О.П. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів спеціальної загальноосвітньої школи для дітей з порушеннями зору. Методичні рекомендації. - Луганськ: Альма-матер, 2003
11. Глоба О.П. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів спеціальної загальноосвітньої (допоміжної) школи для дітей з порушеннями розумового розвитку. Методичні рекомендації. - Луганськ: Альма-матер, 2003.
12. Глоба О.П., Полулященко Ю.М. Використання педагогічних технологій адаптивної фізичної культури і спорту в процесі соціальної інтеграції осіб з обмеженими можливостями. Вісник ЛНУ ім. Т.Шевченка. – Луганськ, 2011.- №23(234).
13. Глоба О.П., Пригородова І.М. Сучасні корекційно-реабілітаційні технології в освіті та вихованні дітей з порушеннями функцій опорно-рухового апарату // Науково-методичний журнал «Логопедія», №6, 2015.
 - а. Гордин Л. Ю. Поощрения и наказания в воспитании детей. – М., 2010.
14. Готвянська І., Заплатинська А.Б. Адміністративно-правові засади впровадження інклюзивної форми навчання в систему початкової освіти України // Вісник Львівського університету Вип. 31., 2016. – 422 с. - С. 378-383
15. Гузій Н. В. Сутність і зміст педагогічної творчості та майстерності : методичні рекомендації. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2007.
16. Гуманистические воспитательные системы вчера и сегодня / Под ред. Н. А. Селивановой. – М., 2008.
17. Заплатинська А.Б. Особливості формування навичок взаємодії у батьків з дитиною першого року життя // Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки) Вип. 15 (2020), - С. 66–78 Режим доступу : <http://aqce.com.ua/vipusk-n15-2020/zaplatinska-a-b-osoblivosti-forumuvannja->

navichok-vzajemodii.html

18. Заплатинська А.Б. Нейропсихологічні основи укладання програми комплексної абілітації для дітей раннього віку // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія № 19 Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. – Випуск 34: збірник наукових праць./ М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – К. : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2017. –190с. – С. 32-37.
19. Зязюн І. А. Педагогічна майстерність : підручник для студ. вищ. пед. навч. закладів. – К. : Вища школа, 2004
20. Колесникова И. А. Теоретико-методологические основы современного процесса воспитания. – Л., 2008.
21. Конопляста С.Ю., Сак Т.В. Логопсихологія: Підручник для вищої школи / За ред. проф. М.К.Шеремет. –К., 2013.
22. Кот М.З. Теорія і методика виховної роботи у допоміжній школі: Матеріали до курсу лекцій. – К.:НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011.
23. Лихачев Б. М. Философия воспитания. – М., 2005.
24. Лихачев Б. Т. Теория эстетического воспитания школьников. – М., 2001.
25. Логопедія: Підручник для вищої школи / За ред. проф. М.К.Шеремет. – К. 2013.
26. Макаренко А. С. Избранные педагогические сочинения: В 2 т. – М., 2002.
27. Марушкевич А.А., Постовий В.Г., Алексеєнко Т.Ф. та ін. Родинна педагогіка – К.: ПАРАПАН, 2002.
28. Методика воспитательной работы: / Под ред. В.А. Слостенина. – М.: «Академия», 2005.
29. Народна педагогіка: світовий досвід / Уклад.: А.І. Кузьмінський, В.Л. Омеляненко – К.: Знання-прес, 2003
30. Новикова Л. И. Педагогика детского коллектива. – М., 2008.
31. Панченко Т.Л., Заплатинська А.Б. Раннє втручання як система комплексної допомоги дітям раннього та дошкільного віку. Народна освіта / Випуск №3(36), 2018 р . Режим доступу : https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=5463
32. Поніманська Г.І. Основи дошкільної педагогіки. К., 2010.
33. Поніманська Т.І., Дичківська І.М. Дошкільна педагогіка. Практикум. – К.: ВидавничийДім "Слово", 2004.
34. Проблемы методов обучения в современной общеобразовательной школе / Под ред. Ю. К. Бабанского и др. – М., 1980.
35. Рожков М.И., Байбородова Л. В. Организация воспитательного процесса в школе. – М., 2004.
36. Специальная дошкольная педагогика / Под.ред. Е.А.Стребелевой. –М., Академия, 2010.
37. Специальная педагогика / Под ред. Назаровой – М., Академия, 2009.
38. Станкин М. И. Психолого-педагогические основы физического воспитания. – М., 2008.
39. Сухомлинский В.А. Избранные педагогические сочинения. – М., 1981. – Т.3.
40. Хилтунен Е. Практическая Монтессори-педагогика. – М.: АЛЬТА-ПРИНТ 2005.

41. Чередніченко Н.В. Спеціальна методика початкового навчання української мови. – К.: «Слово», 2012.
42. Чистякова С. Н. Основы профессиональной ориентации школьников. – М., 2003.
43. Шевцов А. Г. Аналіз та моделювання комплексних корекційно-реабілітаційних систем і процесів // Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія № 19. Корекційна педагогіка та психологія : Зб. наукових праць. – Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2008. – № 11. – С. 246 - 252.
44. Шевцов А. Г. Нейропсихологічний підхід у корекції розвитку дітей з психофізичними порушеннями / А. Г. Шевцов, О. В. Ільїна // Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки) : зб. наук. пр. Вип. 5. Т. 2.- Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Кам'янець-Подільський. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський : Медобори-2006, 2015. – С. 347-360.
45. Шевцов А. Г. Обґрунтування ортопедагогіки / А. Г. Шевцов // Зб. наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка / За ред. О. В. Гаврилова, В. І. Співака.– Вип. ІХХ. В двох частинах, частина 1. Серія: соціально-педагогічна. – Кам'янець-Подільський : Медобори, 2012. – С. 274-284.
46. Шевцов А. Г. Освітні основи реабілітології : [монографія] / А. Г. Шевцов. – Київ : «МП Леся», 2009. – 483 с.
47. Шевцов А. Г. Педагогічні аспекти реабілітаційного процесу / А. Г. Шевцов // Дефектологія. – 2007. – №2. – С. 10-13.
48. Шевцов А. Г., Заплатинська А. Б. Сенсорна інтеграція в системі медико-психолого-педагогічного реабілітування осіб з обмеженнями життєдіяльності // Зб. наук. пр. Кам'янець-Подільського державного університету імені Івана Огієнка. Серія : соціально-педагогічна. Вип. 12 / за ред. О. В. Гаврилова, В. І. Співака. – Кам'янець-Подільський : «Аксіома», 2009. – С. 133-137.
49. Шевцов, А. Г. Методики медико-соціальної та психолого-педагогічної корекції в сучасній системі реабілітаційних центрів / А. Г. Шевцов // Корекційний педагог. – 2007. – № 2. – С. 34-38.